

***LLEI 17/2020, DE 22 DE DESEMBRE, DE MODIFICACIÓ DE LA LLEI 5/2008,
DEL DRET DE LES DONES A ERRADICAR LA VIOLÈNCIA MASCLISTA***
Vigència: des del 13 de gener de 2021.

Objectiu: Ampliar, reforçar i actualitzar la Llei 5/2008

Motius de la modificació de la Llei 5/2008, del Dret de les Dones a erradicar la Violència Masclista

L'aprovació d'una modificació exhaustiva es justifica per la necessitat d'adequar-la a les modificacions normatives aprovades amb posterioritat a la seva promulgació;

en particular,

- El **Conveni del Consell d'Europa sobre la prevenció i la lluita contra la violència cap a la dona i la violència domèstica**, aprovat a Istanbul l'11 de maig de 2011 i ratificat per Espanya el 2014.

I, seguint en l'àmbit del Consell d'Europa,

- El **Conveni per a la protecció d'infants contra l'explotació i l'abús sexual**, del 25 d'octubre de 2007, que empara qualsevol persona menor de divuit anys, i
- El **Conveni sobre la lluita contra el tràfic d'éssers humans**, l'1 de febrer de 2008, que té per objectiu prevenir el tràfic d'éssers humans amb finalitats sexuals o amb altres fins.

Així mateix recollir les prescripcions d'

- El **Conveni europeu per a la protecció dels drets humans i les llibertats fonamentals**, del 4 de novembre de 1950, i, especialment, del **Protocol addicional 12** d'aquest conveni, que estableix una prohibició general de discriminació basada en el principi fonamental que totes les persones són iguals davant la llei.

Esquema resum de les novetats introduïdes¹

Estructurada en vint-i-set articles, una disposició addicional i una disposició final, la Llei 17/2020 fa incidència en els següents aspectes:

➤ **Disposicions generals**

- Àmbit subjectiu d'aplicació de la llei
- Definicions
- Àmbit objectiu d'aplicació de la llei: formes i àmbits de la violència masclista
- Finalitats de la llei
- Principis orientadors en les intervencions dels poders públics

➤ **Prevenició, detecció i erradicació de la violència masclista**

- Recerca
- Informació i de sensibilització social
- Àmbit educatiu: Coeducació, formació i capacitat del professorat, ensenyament universitari, i formació de professionals
- Àmbit laboral i social: subvencions a empreses
- Partits polítics

➤ **Dret a la protecció efectiva**

- Forces i cossos de seguretat i UVFI

➤ **Drets d'atenció i de reparació**

- Informe de l'Institut Català de les Dones
- Consentiment de les persones menors

➤ **Drets a prestacions econòmiques**

- Renda garantida de ciutadania, ajuts econòmics i altres prestacions

➤ **Xarxa d'Atenció i Recuperació Integral per a les dones en situacions de violència masclista**

- Servei d'Atenció Telefònica Especialitzades

---

¹ Elaborat a partir de la presentació de la M. Àngels Gensana Riera, Tècnica Jurista de l'Institut Català de les Dones (Webinar 3/02/2021: https://dones.gencat.cat/ca/ambits/violencia_masclista/normativa/llei-17-2020-de-22-de-desembre-de-modificacio-de-la-llei-5-2008/)

➤ **Situacions específiques**

- Món rural
- Vellesa
- Transsexualitat

➤ **Responsabilitats públiques**

- Responsabilitat derivada de la revictimització i les violències institucionals
- Responsabilitat derivada de la violència en política

➤ **Disposicions addicionals**

- Conveni amb les plataformes intermediàries d'Internet
- Pressupostos públics

➤ **Disposició final:**

- Projecte de llei d'atenció a fills i filles de dones víctimes de violència masclista

Novetats destacables²:

➤ **Noves destinatàries**

Totes les dones que es trobin en situacions de VM, així com els seus fills i filles dependents, que visquin o treballin a Catalunya. També s'inclouen les **nenes i les adolescents** i, les **dones, nenes i adolescents transgènere**.

➤ **Noves definicions**

- **Diligència deguda:** l'obligació dels poders públics de prevenir, investigar, perseguir, castigar i reparar els actes de violència masclista i protegir les víctimes.
- **Consentiment sexual:** la voluntat expressa de la dona que avala i dona pas a l'exercici de pràctiques sexuals.
- **Interseccionalitat o intersecció d'opressions:** la concurrència de la violència masclista amb altres eixos de discriminació com l'origen, color de la pell, fenotip, ètnica, religió, situació administrativa, edat, classe social, entre d'altres.

---

² Elaborat a partir de la infografia de l'Institut Català de les Dones sobre la Llei 17/2020, de 22 de desembre, de modificació de la Llei 5/2008, del dret de les dones a erradicar la violència masclista. Febrer 2021.

➤ **Noves formes de violència masclista**

- **Violència obstètrica:** impedir o dificultar l'accés a una informació veraç, necessària per a la presa de decisions autònomes i informades en relació a la salut sexual i reproductiva.
- **Violència digital:** actes de violència masclista i misogínia en línia comesos, instigats, amplificats o agreujats, en part o totalment, amb l'ús de tecnologies de la informació i de la comunicació.
- **Violència de segon ordre:** violència física o psicològica, les represàlies, les humiliacions i la persecució exercides contra les persones que donen suport a les víctimes de violència masclista
- **Violència vicària:** qualsevol tipus de violència exercida contra fills i filles amb la finalitat de provocar dany psicològic a la mare.

➤ **Nous àmbits de les violències masclistes**

- **Àmbit digital:** la violència masclista a les xarxes de comunicació digitals, enteses com a nova àgora d'interacció, participació i governança per mitjà de les tecnologies de la informació i la comunicació.
- **Àmbit de la vida política:** La violència masclista que es produeix en espais de la vida pública i política.
- **Àmbit institucional:** Accions i omissions d'autoritats, el personal públic i agents de qualsevol organisme o institució pública que tinguin per finalitat retardar, obstaculitzar o impedir l'accés a les polítiques públiques i a l'exercici dels drets que reconeix aquesta llei.
- **Àmbit educatiu:** Qualsevol tipus de violència que es produeix en l'entorn educatiu entre membres de la comunitat educativa.
- **Àmbit socio-comunitari:** incorporats els femicidis, les agressions per raó de gènere, les vexacions, entre d'altres.

➤ **Noves finalitats i principis orientadors**

S'han introduït **modificacions** en el redactat pre-existent:

- Dotar els poders públics de Catalunya de **recursos suficients** per erradicar la violència masclista.
- Establir el **catàleg** de drets de les dones en situació de violència masclista.

- Assegurar **la formació especialitzada, obligatòria i periòdica** de tots els col·lectius de professionals.

I s'han incorporat de **noves**:

- Complir amb la diligència deguda les obligacions de la llei.
- Avaluar cada dos anys la Xarxa d'atenció i recuperació integral per a les dones que pateixen violència masclista.

➤ Principis orientadors

- El compromís de no discriminació de les dones, depurant responsabilitats públiques.
- La consideració de l'impacte individual en la dona que pateix violència masclista i de les persones coneixedores.
- La consideració de la diversitat de les dones i de la interseccionalitat.
- La formació obligatòria i periòdica sobre perspectiva de gènere, d'infància i de diversitat de professionals que atenen violència masclista.
- La rendició de comptes anual de les administracions.
- La creació periòdica d'espais d'intercanvi d'informació i experiències entre professionals i dones.
- El fet que les violències digitals poden amplificar la violència masclista.
- El foment d'instruments de sensibilització sobre violència masclista entre professionals de la comunicació, de la informació i de la publicitat.

➤ Recerca, sensibilització i informació en violència masclista

- Obligació d'adequar l'abordatge de la violència masclista a una **anàlisi prèvia quantitativa i qualitativa**, en els termes de la normativa catalana d'estadística.
- Obligació de fer **recerca en violència masclista digital**, sobre els elements següents: tipologia de dones, tipus de violència, freqüència, tipus de perfils, les plataformes, impacte de la violència, resposta policial i judicial, índex de denúncies presentades, etc.
- Obligació de fer **recerca i debat públic sobre la violència masclista en la vida política**, sobre els elements següents: tipus de violències rebudes, llur freqüència, les motivacions de gènere, impacte sobre llur capacitat d'influència, etc.
- Obligació **d'incorporar recursos formatius i pedagògics en ciutadania digital**, per part de les **administracions de Catalunya** competents en matèria d'educació,

comunicació, participació i drets de la ciutadania, el **Consell de l'Audiovisual de Catalunya** i les altres administracions de Catalunya.

➤ **Novetats àmbit educatiu**

- **Coeducació:** per a combatre la violència masclista és essencial incorporar la coeducació i l'educació afectivo-sexual fent un abordatge explícit, transversal, rigorós i sistemàtic de la perspectiva de gènere des de l'educació infantil fins a, com a mínim, la finalització de l'educació obligatòria.
- **Formació del professorat:** garantir la formació amb perspectiva de gènere del professorat des de l'inici del seu procés formatiu i s'ha de fer extensiva a tots els membres de la comunitat educativa.

➤ **Formació a professionals**

S'amplia l'obligació de formació al personal:

- dels cossos de seguretat
- de l'Institut de Medicina legal i Ciències Forenses de Catalunya
- de tots els serveis de la Secretaria de Mesures Penals, Reinserció i Atenció a la Víctima
- i a metges/sses forenses que han de formar part de les Unitats de Valoració Forense Integral

També es recull l'obligació de **totes les administracions i institucions polítiques** d'impartir formació obligatòria en matèria d'igualtat de gènere i violència masclista a llur personal i a les persones que ocupen **càrrecs d'elecció pública o de designació**.

➤ **Partits polítics**

- Obligació de disposar d'un **pla d'igualtat intern** i un protocol d'abordatge davant la violència masclista. Han de difondre el protocol, fer accions de sensibilització i avaluar-lo i revisar-lo periòdicament.
- Obligació d'assegurar la **independència i l'expertesa en violència masclista** de les persones que investiguen els supòsits de violència masclista.

- Obligació d'incorporar la **prohibició d'incórrer en actes de violència masclista a llurs normes internes i als programes d'acollida de noves persones afiliades**, i adoptar mesures de suspensió o expulsió de la militància.
- **Dret a la protecció efectiva: forces i cossos de seguretat i UVFI**
- **Avaluació del risc:** en seu policial (Policia de la Generalitat-Mossos d'Esquadra) ha d'ésser individualitzada i adaptada al tipus de violència, i ha d'incloure el risc patit pels fills i filles de la dona. També l'obligació de crear un instrument d'avaluació de riscos per a ésser utilitzat pels metges i metgesses forenses i per les unitats de valoració forense integral.
  - **Assistència lletrada:** obligació de la Policia de la Generalitat de requerir al col·legi d'advocacia l'assistència lletrada des del moment inicial de la denúncia.
- **Novetats àmbit de l'ensenyament universitari**
- Revisió de **continguts, docència, protocols de prevenció i atenció a l'assetjament sexual i per raó de sexe, gratuïtat de les matrícules** per a víctimes de violència masclista en l'àmbit de la parella i per canvis d'universitat a les estudiants acreditades i llurs filles i fills, entre d'altres.
- **Atenció a les persones menors**
- El Govern ha de presentar, en el termini de **nou mesos**, un projecte de llei per a adaptar l'ordenament jurídic a la **necessària garantia d'atenció als fills i filles de dones víctimes de violència masclista i les menors entre 14 i 16 anys**.
- **Conveni amb plataformes intermediàries d'Internet per a l'abordatge de les violències digitals**

Obligacions de les administracions públiques

- **L'Institut Català de les Dones** ha de fer públic, cada 31 de desembre i 30 de juny, el nombre de dones que són víctimes de violència masclista i que haurien d'accedir al **servei de recuperació i reparació**. Aquestes dades s'han d'utilitzar per a calcular el mínim import de la

partida pressupostària, consignada a Llei de Pressupostos de la Generalitat per a finançar l'atenció, recuperació i reparació a les dones que han patit violència masclista.

- Pel que fa a les violències institucionals, la **responsabilitat per les actuacions** de les administracions competents comprèn, a més de llur **responsabilitat patrimonial**, la **responsabilitat disciplinària** del personal actuant, funcional o laboral.
- Les administracions públiques han d'elaborar un **model d'atenció** que tingui com a finalitat establir el marc de llur actuació per a garantir que no es duu a terme la **victimització secundària de les dones**.
- Les administracions públiques han d'efectuar **anualment avaluacions de victimització de les dones i de llurs fills i filles inclosos en els circuits d'abordatge de la violència masclista**, incloent-hi els processos judicials. El resultat d'aquestes avaluacions s'ha d'exposar al **Parlament de Catalunya** i s'ha de publicar perquè sigui conegut per la societat civil. Així mateix, s'ha de comunicar al **Consell General del Poder Judicial, la Fiscalia General de l'Estat i el Ministeri de Justícia** si les avaluacions afecten llurs àmbits de competència.

Per a més informació:

Llei 17/2020, del 22 de desembre, de modificació de la Llei 5/2008, del dret de les dones a erradicar la violència masclista, DOGC núm 8303. <http://cido.diba.cat/legislacio/11081196/llei-172020-del-22-de-desembre-de-modificacio-de-la-llei-52008-del-dret-de-les-dones-a-erradicar-la-violencia-masclista-departament-de-la-presidencia>